

szimbolikus étkezés által teremtett közösségben. Ezek úgy valósulhatnak meg, ahogyan azt ötödik válaszában fejti ki: „Az úrvacsorában a feltámadt és mennybement Krisztus van jelen! Benne lett nyilvánvalóvá Isten emberrel való megbékélése, valamint az emberek egymással való megbékélése.”

Ha az úrvacsorában Krisztus halála hirdettetik, akkor senkinek nincs joga dicsekedni önmagával, vagy másokra mutogatni, senki sem különböztetheti meg magát a másiktól, mert az ember a maga erejéből nem tudja megszabadítani önmagát: „Krisztus keresztye kihúzza a talajt az ember vallási, jogi, politikai és morális önigazsága alól.” Krisztus áldozatának helyes értelmezése a megbékélés tanának helyes értelmezéséhez is vezet. Eszerint téves az a felfogás, hogy Isten tervezte és akarta Jézus áldozattá válását, és pedig abból a célból, hogy kielégítse az ő bűn miatti haragját és jóvátételi igényét.

A Krisztusra való emlékezés, az anamnézis egyfajta kulturális erő, s ez átforgalmazza a világot, amelyet mindaddig kell cselekednünk, amíg ő újra meg nem jelenik.

Az előbbiek olvasatában nem meglepő, hogy Michael Welker professzor ilyen következtetésre jut: az úrvacsorában

való részvételt nem szabad semmilyen feltételhez kötni, például a korhatárhoz sem. Vagyis: mindenki, aki részesedett a keresztség sákramentumában, kivétel nélkül vehet úrvacsorát, és nem lehet akadály a testi vagy szellemi fogyatékoság, sem pedig bármi más. Ez azonban még véletlenül sem jelentheti a konfirmáció gyakorlatának elutasítását vagy leértékelését. Sőt, éppen abban látja az egyház felelősségét, hogy kivétel nélkül mindenkit a lehető legalaposabban kell felkészíteni az úrvacsorára, s annak lényegét, jelentőségét meg kell magyarázni számukra.

Az öröndetes ökumenikus közlekedések ellenére, az úrvacsora kérdésében még mindig fennáll a távolságtartás a különböző felekezetek között. Michael Welker tudatosan törekedett arra előadásában, hogy megszüntesse az akadályokat, és arra bátorít minden keresztyént, hogy mutassa meg a világ számára: ők együtt alkotják Krisztus egységes, békességben és szeretetben élő földi testét.

Elsősorban azoknak ajánlom ezt a könyvet, akik számára ezek a szempontok legalább annyira fontosak, mint a szerzőnek.

Kulcsár Árpád

Lőrincz István: *Istennel kezdeni.*

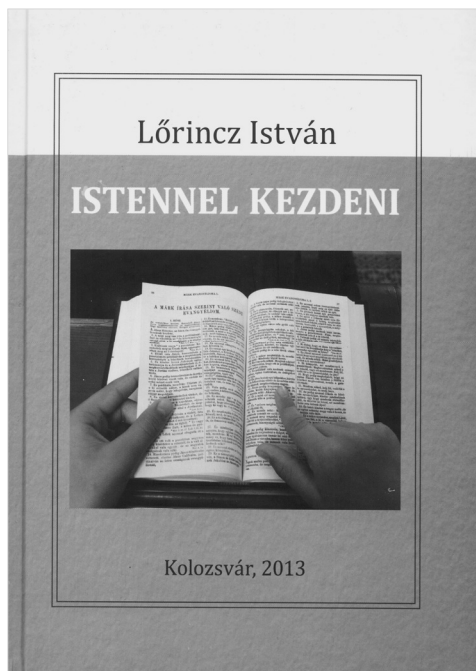
Erdélyi Református Egyházkerület, Kolozsvár 2013,

ISBN 978-973-7971-73-9. 214 old.

Egyszer Makkai Sándor püspököt egy mezőszéki gyülekezetbe hívták meg prédikálni. Mindenki feszülten figyelt istentiszteleten, s amikor búcsúzásra került sor, a gyülekezet lelkipásztora szívélyesen köszönte meg a

püspök szolgálatát, és ezt mondta: *Köszönjük a prédikációt. Valamit értettem belőle, s talán „ezek is itt” – egy-egy szót.*

Hogy mennyire lehet igaz ez a történet, nem tudom. De ha Makkai Sándor tudását, tudományos felkészültsé-

gét tartjuk szem előtt, elképzeltük, hogy a Holt-tenger egyszerű embere vajmi keveset érthetett meg az ő magas teológiai gondolataiból, amelyeket esetleg elmondhatott azon a mezősi szószeiken.

Magas röptű eszmefuttatásokat, tudományossággal megírt prédikációkat ma is lehet hallani, igaz, nem sokat. Olyanokat pedig, amelyekben benne van az izagógika, a dogmatika, a bűnös ember, esetleg a megigazulás vagy a kegyelem, többet hallhatunk. Csakhogy a ma emberéhez kevés prédikáció jut el igazán érthető, egyszerű szöveggént. Lőrincz István lelkipásztor *Istennel kezdeni* című könyve viszont éppen ilyen. Szegedi László missziói előadó ezt írja a kiadvány ajánlásában: „Kedves gyülekezeti tagjaim a leggyakrabban arról érdeklődnek, hogy mikor lehetne olyan könyvet is kapni, olvasni, ami nemcsak a

papoknak a szintjén szól Istenről, Jézus Krisztusról, a hitről, egyházzal stb., hanem ’münk, az egyszerű ember is megérthetjük’...” (*Ajánló egy régóta várt könyv elé*, 7.) Lőrincz István könyve ezt az igényt szándékszik kielégíteni, hogy a felmerülő kérdésekre valóban a nép nyelvén adjon teológiai válaszokat.

Az elmúlt jó néhány évben több olyan egyházi kiadvány jelent meg, amely ma is felhalmozva áll az egyházkerületi székház pincéjében, mivel senki sem tart igényt rájuk. Ezeknek a könyveknek egy része a Parokiális Könyvtárbizottság javaslatára került sajtó alá, és a bizottság egyes tagjainak doktori dolgozatát, illetve más személyek tudományos előmenetelét vagy éppen személyi ambícióit voltak hivatottak előmozdítani. Többek között ez is hozzájárult ahhoz, ahogy utóbb megjelentetett könyvek példányszámainak meghatározása nagyobb körültekintéssel történt, és így viszonylag kevés példányszámot nyomtattak ki belőlük, nehogy az „iratterjesztés nyakán maradjanak”. A tavaly megjelent *Istennel kezdeni* című könyv azonban rácăfolt erre, ugyanis „úgy fogy, mint a cukor” – ahogy mondani szokták. Nemrég éppen egy marosvásárhelyi cégvezető rendelt belőle 50 darabot, hogy alkalmazottai között oszthassa szét ajándékként.

Mielőtt a könyvről szólnék, hadd mondjak néhány szót a szerző lelkipásztorról. Lőrincz István Marosvásárhelyen szolgál és már hosszú ideje írja hitépítő cikkeket az *Üzenet* gyülekezeti lapunk *Mannás kosár* című rovatába. Annak idején Molnár János professzor – aki akkoriban az *Üzenet*

szerkesztője volt – buzdította arra, hogy írjon népszerűsítő jellegű teológiai cikkeket. Ez a könyv tehát közvetve neki is köszönhető, de ugyanakkor egyházkerületünk néhai főgondnokának, Tonk Istvánnak is, ugyanis ő javasolta, hogy Lőrincz István írásainak sorozatai könyv formában is jelenjenek meg.

Amikor Lőrincz István ilyen jellegű cikkek írásába kezdett, a kilencvenes éveket írtuk, azoknak is az elejét. Vagyis immár több mint húsz esztendeje tartozik az *Üzenet* állandó munkatársai közé. És nem akárhogy. Hétről-hétre, hónapról-hónapra küldi rendszeresen cikkeit. Sohasem késik. Soha nem hivatkozott valami sürgősebb elfoglaltságára, vagy éppen betegségre, sem temetésre, sem vakációra és kirándulásra... E két évtized alatt egyszer sem mondta, hogy éppen nem ért rá, hogy éppen nem volt ideje vagy kedve írni. Bárcsak lehetnének minden lapszerkesztőnek ilyen munkatársai! Lelkiismeretes és pontos munkája pedig legyen példa a jelenlévő teológus ifjúság számára is.

Üzenet lapunk *Mannás kosár* rovatában, amely korábban a *Napról napra* címet viselte, a lepörgött két évtized folyamán több sorozat látott napvilágot Lőrincz István tollából, mint például *A Szentírás emberei*, a *Barangolások bibliai tájakon*. A *Mit tanít a Szentírás?* című cikksorozata pedig 2004 márciusa és 2006 adventje között jelent meg, és az *Istennel kezdeni* című könyve ennek a sorozatnak darabjait öleli fel.

A könyv eredeti címe hosszú és bonyolult volt: *Teológia egyszerűen mindenkinek, nem csak teológusoknak*. Úgy gondoltam, hogy ha a *teológia* szó

Lőrincz István lelkipásztor

benne lesz a címben, és nem is csak egyszer, akkor ez eljeshetheti a gyülekezeti tagokat. Ezért ajánlottam inkább ezt a szerző által is elfogadott rövid címet, amely a kötet első írásának lényegét foglalja össze, de ugyanakkor az egész könyv tartalmát is: bármit is teszünk, legyen az munka vagy éppen kikapcsolódás, azt Istennel kell kezdenünk. Ha családot alapítunk, ha gyermeket nevelünk, ha nehéz döntés előtt állunk, ha keresztet kell hordoznunk, imádkozunk, Istennel kell kezdenünk és végeznünk mindent.

A szerző nemrég mesélte, hogy a könyv bemutatásainak alkalmain lelkésztársai már előre mentegetőztek: „Szervusz, István! Hát nem tudom, hogy az én gyülekezetemben hány példány fog elkelni. Bizonyára kevés. Tudod, a hívek nem vesznek semmit, nem nagyon olvasnak.” Aztán kiderül, hogy itt-ott még kisebb közösségekben is 20–30 példány fogyott el,

amely természetesen a könyv tartalmát minősíti, de ugyanakkor a lelkipásztor hozzáállását vagy gyülekezeti munkáját is.

Az *Istennel kezdeni* című könyv mostani bemutatóján nem szeretnék szemelvényeket vagy hosszabb részleteket felolvasni a fejezetekből. Csupán azt szeretném kiemelni, hogy néhai Csiha Kálmán püspök *Fény a rácsokon* című könyvének megjelenése óta ez az első olyan kiadványunk, amelyet már sokadik alkalommal nyomtatnak újra. Nemsokára a kétezredik példány is elfogy, és máris újabb ötszáz példányt rendeltek. Azt hiszem, ennél jobb reklám nem is kell ennek a könyvnek. Lelki felüdülést nyújt, érdekes olvasmány, sok jó tanácsot tartalmaz, de alapot is bibliaórák tartására. Nem csoda, hogy már sokan várják a következő sorozat megjele-

nését, amely remélem, hogy illusztrációkat is fog tartalmazni.

Végszóként azt kívánom mindenkinek, hogy örömmel forgassa, olvassa ezt a könyvet. A jelen levő teológiai hallgatókat pedig arra kérném, hogy ha majd kikerülnek a gyülekezetekbe, ne mulasszák el kiadványaink ismertetését, adjanak a hívek kezébe hasznos olvasnivalót. A lelkipásztoroktól azt kérném, hogy ne hanyagolják el az iratterjesztést, Lőrincz István lelkipásztornak pedig azt, hogy még hosszú ideig legyen ereje és ihlete is e nemes munka folytatására, egyházkerületünk gyülekezeti lapja, az *Üzenet* javára és híveink épülésére.

Somogyi Botond

(*Elhangzott 2014. február 18-án, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben megtartott könyvbemutatón.*)